

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд на Никола Ангелов Дойкин за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” от професионално направление 4.3. Биологични науки, по научна специалност Зоология – Зоология на гръбначните животни

Тема на дисертационен труд: „Междувидови взаимоотношения при избрани видове бозайници на територията на Природен парк „Витоша”

Изготвил становището: Венцеслав Георгиев Делов, доц. д-р в СУ „Св. Климент Охридски”, Биологически факултет, катедра „Зоология и антропология”

1. Биографични данни за докторанта

Никола Ангелов Дойкин завършва последователно бакалавърска степен в специалност „Екология” и магистратура по „Опазване на природната среда“. През 2010 г. придобива магистърска степен по екология в Биологически факултет на СУ „Св. Климент Охридски”. Първоначално започва развитието си в областта на хидробиологията. Участва в теренни проучвания за пробовземане от реки и езера, като работи с макрозообентос. От 01.01.2014 г. е зачислен като редовен докторант в катедра „Зоология и антропология“ със срок на завършване 01.01.2017 г. Разработва дисертацията си в областта на териологията. Отчислен е с право на защита. Той участва като полеви експерт по бозайници в редица национални и международни проекти свързани с картирането на фауната на България. Специализира се върху едри и средни бозайници. Докторантът членува в неправителствени организации, където участва в дейности свързани с мониторинга и опазването на биоразнообразието. Понастоящем работи като експерт фауна към Природен парк Витоша.

2. Обща характеристика на дисертационния труд – обем и структура

Дисертационният труд на кандидата обхваща 144 стр. и съдържа следните основни раздели: Увод (2 стр.); Литературен обзор (10 стр.); Цел и задачи (1 стр.); Материал и методи (34 стр.); Резултати (52 стр.); Обсъждане (18 стр.); Изводи (2 стр.); Приноси (1 стр.); Цитирана литература (19 стр.), включваща 223 заглавия, от които 33 на кирилица и 191 на латиница. Дисертацията включва 48 фигури и 29 таблици.

3. Литературна осведоменост и теоретична подготовка на кандидата

Литературният обзор е изчерпателен. Той ключва всички значими източници свързани с темата на дисертацията. От изложеното в литературния обзор личи добрата теоретична подготовка на докторанта, което му помага да интерпретира и анализира получените резултати.

4. Методичен подход

В дисертационния труд са използвани иновативни методи за териологични изследвания, базирани на метода на фотокапаните и GPS-GSM телеметрията. Тъй като районът на проучванията и обектите на изследване са много добре проучени по отношение на тяхната биология и екология чрез класическите териологични методи и подходи, кандидатът е приложил иновативни за страната ни методи за събиране и анализ на данни. Той има значителен методичен принос в опита си да изведе тези проучвания на ново за страната ни ниво. Усвоил е редица съвременни методи за пространствени анализи и съвременни статистическа програми. Той е събирал теренните данни подробно и методологично, което му е позволило правилно да ги интерпретира. Разработени са модели позволяващи сравнителен анализ на циркадната активност при бозайници конкуриращи се в определени измерения на екологичните си ниши или намиращи се във взаимоотношения като хищници и жертви. Като недостатък на проучванията са малките извадки при телеметричните изследвания на мечка и скитащи кучета и работата с кастрирани индивиди при кучетата. Кастрираните индивиди имат силно изменено, нетипично за вида поведение и социални отношения. Те не дават представа за реалните взаимоотношения в популацията и специфичните стратегии поради отсъствието на репродуктивната фаза от жизнения им цикъл.

5. Значимост и достоверност на получените резултати, анализи и изводи

При извършеното от Никола Дойкин изследване са получени значими приноси резултати върху екологичните взаимоотношения при бозайниците, използването на местообитанията и циркадната активност на определени видове. Направените изводи, показват задълбочена, системна и новаторска работа върху група от много добре проучени видове в България и други части на ареалите им.

Въз основа на данните от проучванията си Никола Дойкин е оформил 11 извода. Изводите като цяло правилно отразяват същността на научните изследвания в дисертацията. Извършени са сравнителни анализи и модели на обитанието при целевите видове. Някои от тях обаче, съдържат стилови и технически грешки, които правят смисълът в тях неясен. - например четвъртият извод засягащ отношенията между дивата свиня и мечката.

Кандидатът е изтъкнал са 11 научни приноса. Повечето от тях имат оригинален характер, като резултатите са получени за пръв път от докторанта. Потвърдителен характер имат два от приносите.

6. Публикации, свързани с дисертационния труд

Основните резултати от работата са отразени в 2 публикации пряко свързани с дисертационният труд. Между тях няма публикация в специализирани реферирани научни издания в ISI Web of Knowledge или SCOPUS. И двете публикации са е в български издания. Предсавени са и две други публикации излезли през периода на докторантурата. Едната е публикувана в годишника на Софийския университет, а другата е насочена към престижното международно издание с висок импакт фактор „Environmental Science and Pollution Research”, като понастоящем тя е под рецензия. Към момента обаче не са представени никакви доказателства, че статията е приета за печат, поради което, не мога да я призная като публикация към настоящата дисертация. Поради липсата на публикация в специализирани научни издания реферирани в ISI Web of Knowledge или SCOPUS, настоящата дисертация не покрива допълнителните критерии за придобиване на образователната и научна степен „доктор“, приети от факултетният съвет на Биологическия факултет на 06.02.2012 г. Това е и най-сериозният и недостатък.

Авторефератът е изготвен съгласно утвърдените изисквания. Той отразява правилно резултатите в дисертационния труд. Изводите и приносите са

правилно представени, но съдържат същите технически недостатъци, каквито има и в дисертацията.

7. Заключение:

Дисертационният труд е фокусиран върху екологичните взаимоотношения между бозайниците в горски местообитания. Той е подчертано иновативен по своя характер, както по отношение на теренните методи за събиране на данни, така и при прилагането на методи за анализ. Докторантът има водеща роля и преобладаващо лично участие в научните изследвания. Въпреки изброените по-горе в становището недостатъци, научният труд има сериозен потенциал за публикационна дейност в престижни национални и международни издания с импакт фактор, поради неговата иновативност и високо качество. Те могат да се реализират и след неговата защита. Естествено е, че иновативността крие и своите рискове. Заслужава да бъде насърчен и опитът за излизане пред водещата в това направление международна научна общност, като се публикува в престижното международно издание „Environmental Science and Pollution Research”, което е с IF 2.741. Кандидатът е вече изграден, активно практикуващ учен и експерт в областта на териологията. Във връзка с казаното по-горе репоръчвам да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 4.3 „Биологични науки” по научната специалност „Зоология” на Никола Ангелов Дойкин.

18.05.2018 г.

гр. София

Изготвил становището:

(доц. д-р В. Делов)